

A' ROMAI TSASZARI ÉS AP. KIRALYI FELSÉC-
NEK KEGYELMES ENGEDELMÉVEL.

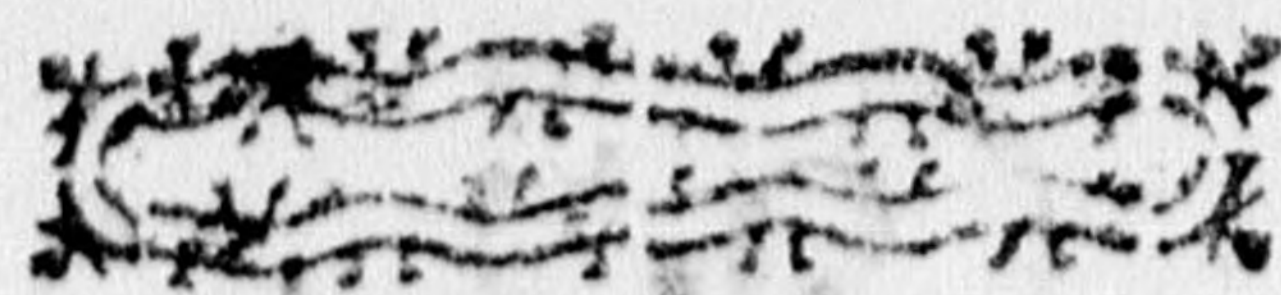
Indult BÉTSBŐL Kedden 1. Februáriusban 1791.

Hazánkbéli Tudósítások.

Posony 26-dik Jan. „ Kedves Ötsém ! „ Huszon
negyedikben megint elegyes Ülés tartatván, el-
olvastattak az előbbeni Gyűlésről el-maradott Ke-
gyelmes Királyi Rendelések. Nevezetesen, midőn
a' Vallás dolgában ujra ki-adott kegyelmes Válasz
olvastatott oly tsendesség vőlt, hogy még csak kö-
hintés-is alig hallatott.

Ennek el-olvasása
szinte oly nagy tsendességgel végeztetett, senki sem-
mit sem szólván fel-költének és el-mentenek. —
A' Vallás dolgában ki-adott F. Végezést szóról szó-
ra, betüről betüre, valamint Deákul ki-nyomatatta-
tot, itt a' Toldalékban lehet olvasni. — Az Or-
szág

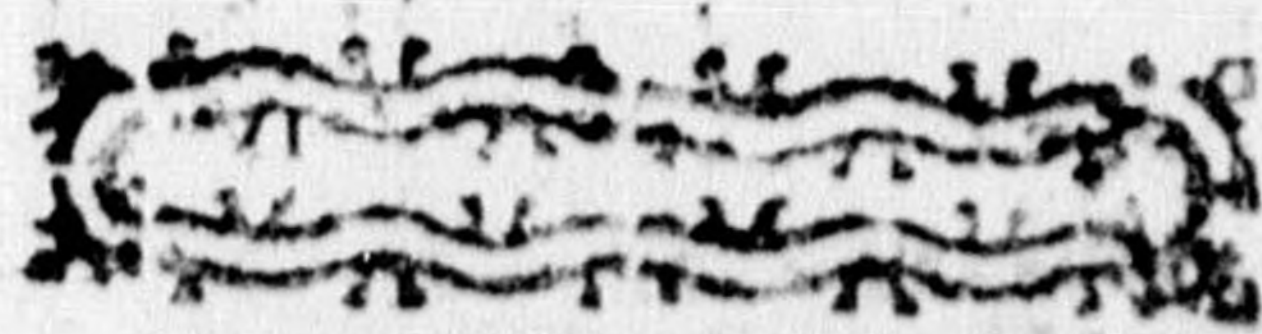

Ország kívánságaira adott és fel-olvastatott feleletek közül nevezetesek ezek: A' Magyar Katonaságra nézve nem szükség különös Törvényt hozni, sem a' Magyar öltözet eránt; az Illyriai Nemzet az Ország' jussaival birjan; a' Bányászás törvényes dolga az Országot is, de annak belső elintézése egyedül csak a' Királyt illeti; a' Magyar nyelvnek gyarapodása's pallérozása végett minden Gymnásiumokban, approbb's nagyobb tanuló műhelyekben különös tanítója fog a' Nemzeti nyelvnek Stillusnak tölteni — a' nagyobb Dikasteriumokon pedig csak Deák nyelven fognak még most folyni a' dolgok. — A' Posonyi Gyűlésekről már rég ki-mondottuk vala azt, a' mit most is mondhatunk, t. i. hogy itt több-gyűlés az idén nem lesz, hanem a' jövőben fog lenni Budán; kétség kívül ki-rendelt tagok által fog munkálódni a' Haza és ő Felsége. — A' 24 dikben tartott Gyűlésről nevezetes az is, hogy ebben fel-olvastatott a' Munkátsi Uradalomnak G. Schönborn Ur kezére való birásáról jött végezés, és Arad Vármegyének is a' Királyi fel-tételek ellen lett fel-írására adott felelet.

Erdély Ország. — A' Rendek Présesse Gr. Kemény Farkas Ur ő Exc. jának, az Ország-gyűlésében, Dec. 22-dikén tartott beszédjére, következő módon válaszolt a' Rendek' nevében Itélő Mester M. Tsernátoni Ferentz Ur:

Méltóságos Gr. Statuum Præsidents Ur! „ A' három Nemes Nemzetből ide gyülekezett T. Nms. Rendek, felette örvendenek azon, hogy sziveknek és érzékenységeknak meg edgyezésével, a' mostani alkalmatossággal olly bátorságos közép utat találhattak-fel, a' mely által mind a' Törvénynek izsétsége megtartatván, mind a' Királyi Felség akarata tellyesítettvén, mind pediglen Excellád. Méltósága meg-betsültetvén Excelladat mint ezen Gyülekezetnek Fő Tagját, és Elölülőjét személynél tisztehetik, tiszta szivekből óhajtván, hogy Excellád bolis kormányozása alatt, Isten ő Szent Felsége engedjen ma.

malasztot, a' melly által Hazánknak boldogságát köz erővel olly előmenetellel munkálódhassuk, hogy e' szerint, mind F. Fejedelmünkhöz való hűségünket vóltaképpen meg-bizonyíthassuk, mind pediglen Magunknak, 's Maradékinknak örökös bátorságot, és változhatatlan meg-maradási szerzhessünk. Az alatt-is magokat a' T. N. Rendek Excellád vezérlése alá tellyes tisztelettel ajánljak; bizonyosok lévén abban, hogy mind azokat, valamellyek a' Törvényeknek helyre-állítására; régi bé-vett szokásainknak 's Jussainknak meg-tartására; egy szóval a' közönséges Jónak elő-mozdítására tzeleznak; Exc. ad előlülése alatt annál is inkább fognak tapasztalni, hogy Exc. ad Egyenelségéről, és jó Hazafiúságáról kiki meg-lévén győzöttetve, ugyan Exc. ad bölcs Kormányozása alatt Országunk terhes dolgainak folytatásához kezdeni, és azokat következendőképpen igazításba-is venni vagyon szerentséje a' jelenlévő T. N. Rendeknek.

Ugy értyük, hogy az Erdély-orzági Gyűlésnek nevezetesebb része azon edgyezett vólna-meg, hogy az Erdélyi F. Udvari Kantzellária a' Magyar Kantzelláriától el ne válóztassék; hanem edgyütt maradjon.

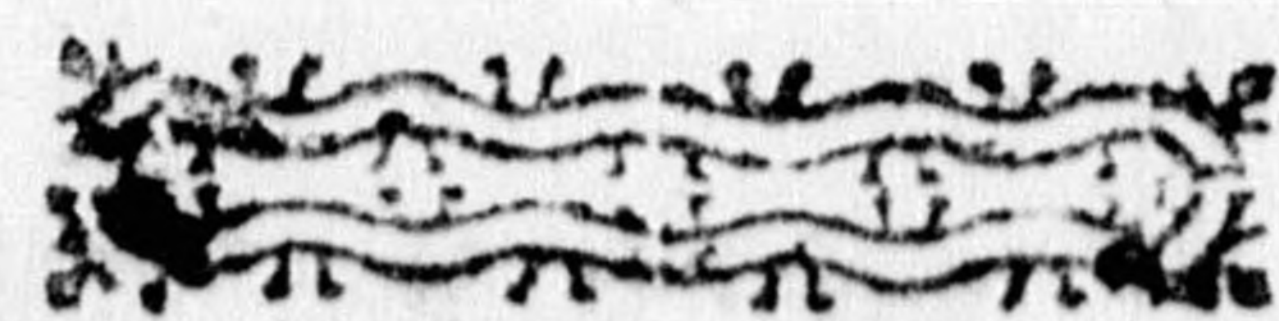
Ö Gyulla 25. Jan. — Kedves Ur! — „Nemes Pofony Vármegyében Nagy-Szeg nevezetű Helységben, bizonyos Péter János Catholicus Ns embernek 's Feleségének most folyó Jan. 21-dik napján, egy Oláh Czigány Afiszonnyal történt Casusát kívántam az Urnak meg-írni; melly valóban egy nevettséget okozó ujság. A' történet ez: Az Oláh Czigány Afiszony a' fent irt napon reggel; el-megy a' már nevezett N. ember házához, 's szokása szerint kezd ott szerentsét mondani. Egy 13-dik esztendőben járó Leánykája a' Házi Gazdának, azt kérdi a' Czigány Afiszonytól; hogy mondja-meg néki hány esztendő vólna? Melly kérdésre a' Czigány Afiszony a' Leánykának éppen el-találta az esztendőit. A' Házi Gazd-afiszony ezt hallván, el-hiteti tökéletelen magával, hogy a' Czigány Afiszony

igaz Jövendő-mondó, 's azt kérdi tőle, hallodé, hát a' pénz-nézéshez értelz-é? mert azt mondják az emberek, hogy itt a' mi Udvarunkban volna pénz. Mellyre a' Czigány Afzszony tsak hamar, minden gondolkozás nélkül felel, 's azt mondja, igen is édes Afzszonyom értek, mert én foggal születtem 's Tátos vagyok, 's a' múlt Nagy Pénteken is itt vólt a' fok Kints a' kentek asztala alatt, de már most a' Kamarának ebben 's ebben a' szegeletiben vagyon. Hogy pedig meg-bizonyítsa a' dolognak igazságát, parantsollya a' Nms embernek, hogy azon Kamara szegeletben ásson fel földet, mellyet Rostában tévén, magával az emberrel meg-rostáltat, 's le húlván a' föld, hát fent marad a' Rostán négy vagy öt kis garas, 's ugyan annyi régi ezüst kis pénz, de mind penészles. Ekkor már még jobban meg-győződött a' Gazda feleségestül, a' Czigány Afzszony' varáslása felől. Elzre vévén a' Czigány Afzszony is, hogy már ő nékie nagy a' Creditte, annál bátrabban kezd a' varásláshoz, 's azt mondja a' Gazdának, halya ked, ez fok Kints, egy réz vas fazék tele van két forintofokkal, ezen kívül egy bátok ittze Aranyokkal, de ezt senki más fel-nem veheti nállam kívül, mert ugy mond: ezen a' Kintsen három Lélek ül, mely Lelkek sem Purgátoriumban, sem Pokolban nem mehetnek, hanem tsak itt gyötrődnek, nyögnek: ha azért azt akarja kéd, hogy a' pénzt fel-vegyük, először is ezekért kell Sz. Misékre adni, hogy innen szabadulhassanak. De minek-előtte ez lenne, ki-tsal a' Gazdától 22 és fél forintokat, mellyeket Kótzban tekervén mesterségesen, először az embernek magának, hol a' jobb, hol pedig bal keblében, azon Kóztot duggatván, így szól: Nó már két Lélek meg-szabadúlt, de még a' harmadik kinlódik, és én hallom, de más nem, hogy sír, ri, hogy már tsak maga maradt; azért ennek-is szabadulására ismét ki-tsal 26 és fél forintokat arany és ezüst pénzben, mellyekkel hasonlóképpen, mint az elsőkel tselekedvén, azon tsomó kóztot szeme láttára a' Gazdának 's felesé-

leségének, a' Kamara szegeletiben el-ásza, 's azt mondja: Nó édes Uram! már a' kédé leszsz, hanem minthogy a' pénz régen a' földben van, igen penészles 's szagos, valamint mellyet a' Kótzban el-ástam, ennek is olly tisztának kell lenni, azért tegyenek rá Kentek egy üres hordót, hogy mikor az tisztúlni fog, annak lángja ki ne lálson, 's a' szaga ne érezzék, a' Kamara ajtóját pedig jól bé-kell tsukni, hogy ide senki bé ne jöjjön, magok-is Kentek 's Cselédgyeik, holnap egész nap az Udvarból ki ne mennyen, különben ha tselekefznek, haszontalan leszsz minden munkánk: én pedig Vasárnap virradóra (mert ez történt Pénteken) éjfél után 1 órakor el-jövök, 's magam fel-húzó, énnékem többet ne adjon Kentek, tsak a' mennyit háromszor fel-mar-kolok, mert ha többet vennék ugy mond: engem az én Tátos társaim széllyel szaggatnának. Ez így meg esvén újra ki-tsal egy pár Kartony Pellyes Ván-kult azon Ns. ember feleségétől, hogy ő azt a' Kereszt útra vévén ott meg-égeti azon okból, hogy valamiképpen azon égett pökölynék szaga, el-olvolván a' Levegőben, többé nem érezik, ugy azon pénznek-is, meg-tisztulván s penésztől semmi szaga ne légyen. Végtére rá vezi a' Gazd-afszonyt, hogy azon Lelkek számára süssön egy pár Rétsét, mellyel magokat mig pihennek mulassák, ezt-is megtevé a' boldogtalan Afszony, 's egy pár gyönyörű ujj Czin Tálba oda adá a' Czigány Afszonynak, ez pedig el vévén meg-éteté a' Czigány Lelkekkel. Mindezekkel még meg-nem elégedvén, egy disznó lábát is, egy darab szalonnát, egy Kenyeret tsalt a' Gazd-afszonytól, végre pedig egy pár ezüst kaptsát, egy ezüst lántzal edgyütt, 's valamely pár fehér ruháját el-lopta. Estvére kelvén vádollya a' lelki-esméret a' Gazdát, hogy talám meg-tsalattatott légyen, el megy a' Kamarában, nem várván a' Czigány Afszony által prefigált Tinust, fel-ásza a' tsomó Kótzot, hát nints benne pénz, keresi azonnal a' hamis Prófétát, hat tsak helyit tanállya a' Sátorának, Már nem tudja mit tegyen a' szegény,
kár

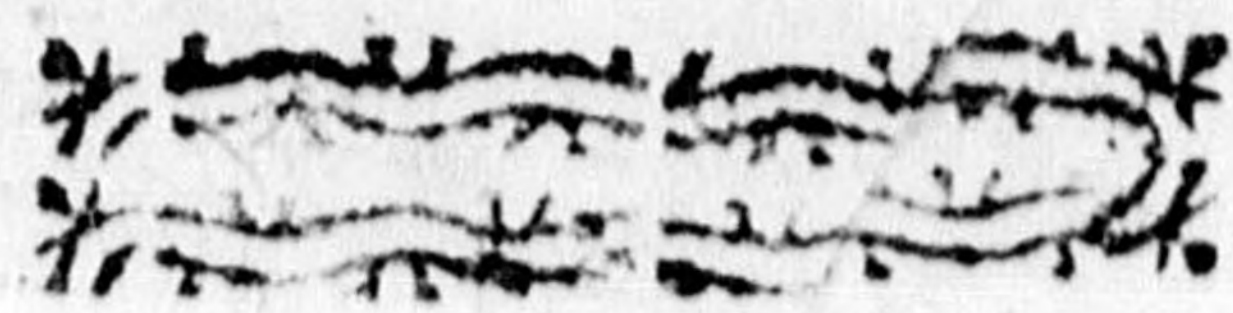

kár vallott ember; sir, ri, felesége-is, el-végezi magában hogy utánnok mennyen, a' mint-is hogy egész-szen a' falunkba nyomozta, 's itt meg találván, meg-is fogattatott mind Uraetül, már most a' Komáromi fogházban szagoltyák azon penészles pénznek szagát. Meg-jegyzésre méltó, midőn a' kár vallott ember pirongatta volna azon Czigany Afiszonyt ezt felelte, inkább tsalok mint lopok, mert a' tsalásért nem bántnak, kéd-is ha okos ember, minek folya-modott idegen Istenhez, lám tudgya kéd a' 10 parantsolatot. Ezen történet pedig hogy igaz, bizonyitom azzal, először mert magam is a' Benevolumjokon jelen voltam, 2 szor Házam előtt fogattattak-meg. 3-szor a' kár vallott ember is nállam vólt szálva, mig dolgát végezte. — Ezt pedig tsak azért kívántam az Urnak jelenteni, hogy lássa a' Világ mit szül a' Superstitio. Ezzel — s. t.

Hogy Hazánkban is meg-tudják tsalni az idegent, jelensége annak az itt következő történet, melly nem régiben esett *Szentesen*: Egy szőnyeg áruló Olaszról, meg-alkuszik valaki 6 forintban egy szőnyeget, 's azt magához veszi; lovát pedig kezébe adja az Olasznak, hogy tartsa addig, mig a' pénzt meg hozza neki. Az Olasz jó darab ideig várta a' vevőt; de hogy tsak nem jött, el únta végre a' várakozást; annyival-is inkább, hogy körül nézvéen minden módon a' paripát, akkor látja, hogy bizony attól örömeft menekedni kívánhatott a' Gazdája. Nofzsa meg-indúl, hirtzollya előbb utóbb maga után a' görsöt, ha valahol nyomába akadhatna a' vásárlónak. De minden fáradsága haszontalan lett, 's utollyára is tsak a' lóval kellett megelégedni, mellynek a' bőriért 4 máriást kapott. — Használt volna talám a' szegény Olasznak, ha a' *Londoni Quackernek* esetét, 's hirtelen való maga fel-találását olvasta volna. Egy Tolvaj meg támadja (1789. Mártz.) közel *Londonhoz*, az Ország-útján a' *Quackert*. Ez, minden vonagatás nélkül oda adja a' nálla lévő pénzt; 's minthogy a' Tolvajnak jobban tettzett a' *Quacker*' lova, mint a' magáé:

a' ló-tserére-is réá állott. Maga marádván a' *Quacker*, fel ül a' lóra, 's szabad szájára botsátja azt, hogy oda vigye, a' hová akarja. Nem lett hijjába való az elmés *Quacker* gondolatja: mert a' ló egyenesen ment azon istállóhoz, a' melyben tartott volt ez ideig. A' lovakkal bánó Legény ki jő az istállóból, kit is meg szólítván a' *Quacker*: „Barátom, ugy mord, esmered-é te ezt a' lovat? azt a' feleletet veszi tőle: igen-is, hiszem *** Uré, a' ki a' *** útjában lakik. A' *Quacker* leg-ottan a' meg nevezett házhoz indul, de meg-érti hogy az ő ujj merőlse tsak későn estve fogna haza menni. Más esnap jókor hozzá megy, 's otthon találja. A' Tolvaj ugy meg-ijjedt, hogy majd le-esett a' lábáról; de az ember szerető *Quacker* illy édesdeden szólott hozzája: „Ne háborodj meg Barátom, tudod, hogy te tegnap 9 font Sterlinget, és 13 Sillinget vettél-fel töllem költsön: reménylem, hogy most visszfa kaphatom azon summátskát tőled.“ — Kész volt a' Tolvaj a' pénznek visszfa adására. „Arra-is kérlek még, így folytatá tovább beszédét a' *Quacker*, hogy tseréllyük-fel ujra lovainkat: mert valóban ha igazat kell mondani, tsak jobban tettik nékem a' magam tulajdon lova, mint a' tiéd féle.“ E' részben-is nagyon hajlandó volt a' Tolvaj, a' kérés tellyesítésére; melly meg-lévén, jó egészséget kívánt néki a' *Quacker*, 's szép tsendesen el-ment tőle.

Egy 5 perséttel le-zárt Levelet vala szerentsém a' múlt Szombaton venni a' Postán, melyben egy kis fa skatujátska lévén, szinte *Edippusra* szorulak vala ki-találni, mi légyen ebben? Fel-bontám, 's egy szépen meg-ért mezei eper, e' következő *Hont Vármegyei Levéllel*:

Rizodalmas nagy jó Uram! — „Hogy Nemes *Hont Vármegyében*, és a' szomszéd *Vármegyékben* kellemetes és tsak nem ki-keleti napjaink vagynak, ki-tettzik ezen skatujátskában zárt és tökéletesen meg-ért mezei eperből, mellyet bizonyságna okáért az Urnak küldöttem — ugy tartam, hogy ezen példa

da nem minden napi, hogy mezei gyümölcs érjék Januáriusban — de epe helyet bár inkább megérett búzát, rozst, és árpat adott volna a' *Jehova Szt Isten*; mivel már is a' nép nálunk firásra fakadt az éhség miatt, és nem tudom mi léssen belölkünk, ha a' mi Kegyelmes Királyunk és édes Atyánk a' maga rakáson álló gabonájából nem segitt minket fiait illendő árron 's t. — A' mi az illyetén kellemetes időt illeti, ez Hazánknek sok szegeleteiben így vólt az idén, és Bétsben magam tulajdon ablakomban virágzott már ki egy tsérép edényben ültetett puja baratzk-fa, melynek, ha az idő így járna, minden órán gyümöltse lésszeu. — A' szükség sem ujság minden szegeleteiben kedves hajdani *Görsen* földje Hazánknek; mert T. N. *Heves* Vármegyének fő Ilpánnya is azt a' tudositást vevé a' napokban a' V. Ispány Urtól, hogy tsak *Tur* Helységéből már 300 éhséggel kínlódó Familiák költöztenek ki a' magok lakó helyekből, és keresik másutt élelmeket — sok helyeken pedig, a' szegénység, fa 's más gyökerekkel kéntelenítettik enyhíteni keserves éhségét. — *Liptó* és *Szepes* Vármegyékből iratik, hogy itt a' jelen-való időben hóval bé fedett igen jó szán út vólna; de ezen Hegyes, havasos vidéken ez annal kisebb tsuda, mennél bizonyosabban tudják mindenek, hogy itt sokszor a' nyári napokban is szokott havazni — és hogy a' hó szüntelenül való ezen környéken.

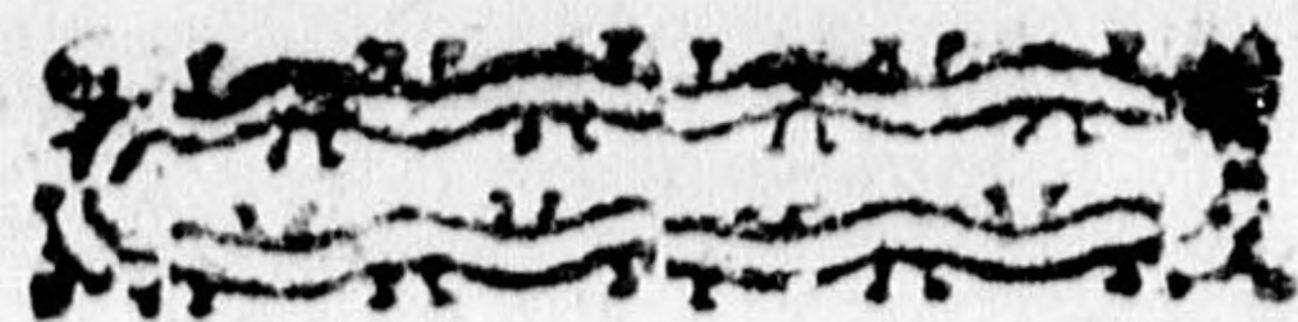
Nagy Bányá 11 *Jnn.* „Tegnap előtt itt egy sziveket rettentő föld mozdulás vala. Éppen dél-előtti 11 órakor tapasztaltaték a' ieg-nagyobb ingás, mely után egy szörnyü föld alatt való suhogás hallatik vala. A' Levegő ekkor tiszta és tsendes lévén, tsak hamar meg-változék, és sok havat kezdé hullatni. Ezen föld-indulás ugyan ekkor *Felső-Bányán* és *Kupnikon* is tapasztaltatott; még talám nagyobb mértékben, hol a' házokban mindenek lebegnek vala; mindazáltal az egész természeti történet minden nevezetes kár vagy veszedelem nélkül múlt el.

„A' Porta Pör patvarkodása és más Külső-or-
szági dolgokat illető környülállások és tudósítások.
— Egész Europa tudja, hogy ez a' leg-nagyobb
Per tudunkra, az egész Világon — és olly igaz
ügy, hogy ha a' Pruszszus, Anglus, és Hollándus
Prokátorok nem mártották volna az ujjokat belé,
már eddig minden *Expensáival* együtt meg-lett vol-
na nyerve. — Nézzük körül ezt az egész Pert, és
minden Europai Leveleknek tudósításaikat ról-
la iktassuk ide: Azt írják némelleyek, hogy a'
Porta a' maga *Szisztovban* munkálódó embereinek azt
a' fel-tételt adta volna szájába, mellyet ez a' bé-
kefséget kötni munkálódó Gyűlésnek-is eleibe adott,
hogy azon kívül, hogy Auszriától minden el-foglalt
helyeket vissza kíván, a' Dunán és Fekete-tenge-
ren való hajókázástól-is el akarja Auszriát idegenit-
teni annyiban, a' mennyiben az 1784-ben tett kö-
tést, mely szerint az Auszriai hajóknak meg tsufal-
tatások, és a' vad néptől való prédáltatások iránt
jót állott vala, most fel-akarja bontani. Azt mond-
ják azonban, hogy a' Pruszszus Minister *Marquis*
Lukhésini, ezen szamar kivánságra azt felelte volna,
hogy ő ezen kivánságot nem támogathatná, mivel
erről a' Rájkhembakhi edgyezésben tsak emlékezet
sem volt, és így a' Portának ezen kivánsága nevet-
tséges. — Már most Ismail is meg-vétetvén, Bu-
korestből olly hírek érkeztenek Bétsbe, ha hihetők,
hogy az Oroszok Várnát is el-foglalták, és a' Nagy
Vezért, magával lévő hadi-testével edgyütt *Agiolo*
Bnsárdfikban ugy bé-rekelztették, hogy edgyet sem
mattzanhat. A' Duna mellől minden Török Sergek
nyakra főre szaladtanak. Ez a' tudósítás majd min-
den Német 's más közönséges Levelekben így van
ki trombitálva, és ha így talál lenni, még egy hó-
nap alatt tüzes gollyóbifok szárnyálhatnak-bé Kon-
stantzinápolyba mind a' szárazról, mind a' Tenger-
ről — de ezt félben hagyván itt, lássuk a Pert. —
Az Orosz Udvar a' Portával békefséget kötni illő
fel-tételek alatt, soha sem hátrált, mellynek tsak
ez-is bizonyysága: hogy H. *Potemkin* ezeket a' fel-
télé-

tételeket mondatik a' Nagy Vezérnek nem régiben által adottnak lenni: 1.) A' Békeféség Köz-Birók nélkül munkáltatsék. 2.) Oláh ország és Moldova független maradván az Orosz és Austria Udvaroktól igazgattatsék. 3.) Krimia az Oroszoknak örökösön által adattatsék. 4.) Austriára nézve a' Palsarovitzi békeféség kötés légyen a' sinor-mérték. — Ezen tzikkellyekre nézve a' Politikusok ugy itélnek, hogy a' 2-dik tzikkely fok akadályokra szolgálthat alkalmatolságot, de a' harmadik minden akadály nélkül valónak láttzik, mivel már Krimiát a' háború előtt-is birta a' Muszka. Austriai Udvarra nézve pedig nem láthatták által, miért a' Palsarovitzi kötés szerint ne lehetne a' Békeféség — és miért félne a' Pruszszus Udvar a' mi nevedésünk-től, mivel a' Palsarovitzi békeféség után vette-el töllünk ő is *Sléziát*, sőt az után még többet is szapardott Birodalma.

Austr. Belgiumban tellyes tsendeféség vagon, és mindenek állittatnak jobb lábba. — Azon Leveleben ő Felsége, mellyet F. M. *Bendernek* a' nagy Kereszt mellett küldött vala, ezen Vezérnek által engedte a' maga személlye viselését a' több Kereszteknek ki-olztásában, és rá bizta, hogy az ő Felsége Képében az egész Vezérségnek, Stábális, fő, és all Tuzteknek közfönnye azon ő Felségéhez való hivségeket, mely szerint olly fok veszedelmeket vitézül meg-gyöztenek és el távoztattanak. — Midőn F. M. *Bender* ezt véghez vitte volna, a' *Koburg* példája szerint a' maga nagy Keresztjét is a' fegyveres nép hiv vitézségének tulajdonította, és meg-is közfönte nekik. — A' Hollándiai Követ már meg-érkezett Brüsszelbe. — Itt még vagnak imitt amot egy egy maizlagos fejek, a' minthogy *Gentben* is rá-lötte nek a' mi Katonáinkra, de ezek azonnal meg büntette nek, a' minthogy itt-is 7 le-
apritattanak.

Lüttikh: A' Fels. Ts. Királyi Sergek ide Jan. 12-dikén mentenek.bé, és azonnal a' nagy piatzat, a' *Kastélyt*, a' *Tauátsházat* és a' *Kapukat* el-foglalták.

ták. 13-dikban a' Hertzegi tellyes hatalmú Kánonok *Vasseyge* Ur instelláltaték; kit a' F. Tsászári főbb Tisztek egy Hertzegi Hintóban bé-vivén a' nagy Katedrás Templomba, elől, hátúl, lovas és gyalog fegyvereseiktől kísértetve, el-éneklék ott a' *Téged Isten Ditsérünket*, de más senki sem tudta tsak ök. Innen ezen H. Püspök tellyes hatalmu Képe a' Püspök Palotájába viteték, és azt a' Hertzegi Püspök képibe el-foglalá, és a' népnek a' Püspök közönséges Atyai engedelmet és kegyelmét kihirdeté. — *Bervisbe*, hol még vezedelmelebb zenebona vala, 500 *Odonelli* Szabad-sergebélieket küldtettenek vala, kik a' zenebona miatt egész éttzaka fegyverben kéntelenittetnek vala állani. — Végre sokokat, és ezek között egy Papot is el-fogván, tsendesség leve, és az el-fogattak is el-botsattatának. — A' Lüttikhi zenebonás Sergek ölzve-tsátálták magokat, és a' Frantzia szélek-felé fegyverestől zászlóstól mentenek-el. Ezek után ugyan fegyveresek küldettek a' mi népünk közzül, de már bajosan érik bé, 's ágyukat is vittenek magokkal. — 14-dikben némely Lüttikhiék megint fel-tették vala a' *Kerkárdát*, és azt kiálták: éljenek a' Párioták, lövések hallatnak vala imitt amott, de F. M. L. *Reuth* ezeket a' Lovasággal széllyel veretvén, ezek közzül a' Katonáink 7 tet le-vágtanak, 14-et pedig fogságra vittenek, melyel megint tsendesség lett.

Frantzia Ország. — Januáriusnak 9 dik napja, mely a' Párisban lévő Papság Polgári hit le-tételének meg-határozott ideje vala, igen tsendeszen tölt el; és a' Párisi Papságnak edgyik része ekkor, más része pedig 16-dikban, egy néhány Fánátikusokat (eszélősöket) szóll a' minket tudósító — ki-vévén, le-tevék a' Polgári hitet. Az eszelősebbek közzül némellyek oda hagyták Frantzia-országot, mások pedig, de tsak igen kevelsen, hivatal nélkül várják a' *Martyrok Koronáját*, melly helyet Hazájokban nem egyebet, hanem mindenektől való meg-vet-tetést fognak nyerni. — Egy bizonyos Frantzia Dámáról iratik, hogy ez a' maga Kastéliyában mia-

den nap 2 ollyatén Papnak terített asztalt, kik a' Polgári hitet le nem tették. Ezen Dámának Szakáttsa, ki más képpen gondolkozik vala, mint kelletse felett buzgó Aszizonya, gondolja egykor magában, vallyon miért nem akarnak ezek a' Papok meg-esküdni, hiszem egy jó Papnak első és mások felett való kötelelsége jó Hazafiinak lenni, 's jó példával elől-járni — várjatok! mond magában, majd megeskettek én benneteket! ezzel egy kis pappirosotskára irván a' Polgári hit formáját egy Pástétomban tsinálja, és a' Tisztelendő Vendégek igen jó appetitussal nyelékte. Lám — mond a' Szakáts — eltsúsz Pástétomban! Ha a' Nemzeti-gyűlés mindenkinek csak egy *Luidort* adna a' hit le-tétele után, majd mindenik le-tenné, 's talám kétszer-is némellyik — de ők tudják, miért nem tselekeznek. — — lekedte azonban ezt az értelmas és egész tiszteletet érdemlő Papi Rend — és a' sonkoly soha fiats gyálázatjára a' *sinum* aranynak — Nagy várakozás vólt Párisban a' Papi Rend között, ha vallyon a' Királynak gyontató Papja fognaé a' Polgári hitet le-tenni, mellyet midőn látnának, hogy önként egész készséggel tselekeznek, mindeneknek példája leve. Sokat irhatnánk Frantzia országról, de mivel ennek rövid historiája útban vagon, mellyben ujj Törvényei és az egész dolog meg-lészen — ezt egyszeribe fogjuk Olvasóink kezébe szolgáltatni.

Elegyes jegyzések.

Mint hogy ő Felsége magában tökéletesen elvégzette, hogy ha az Isten élteti a' jövő Augustusban, vagy leg-alább Septemberben magát Tseh Királynak fogja koronáztatni, tehát Prágában a' Királyi Kastély készittetik az ő Felsége számára. Mint hogy a' Tseh országi Ország-gyűlése a' múlt esztendőben Nov. 27 dikén félben szakadt vala, már most ezen hónapnak 17 dikén megint el-kezdődtek a' közönséges Ülések, és igen szép rendel tsendesen folynak. —

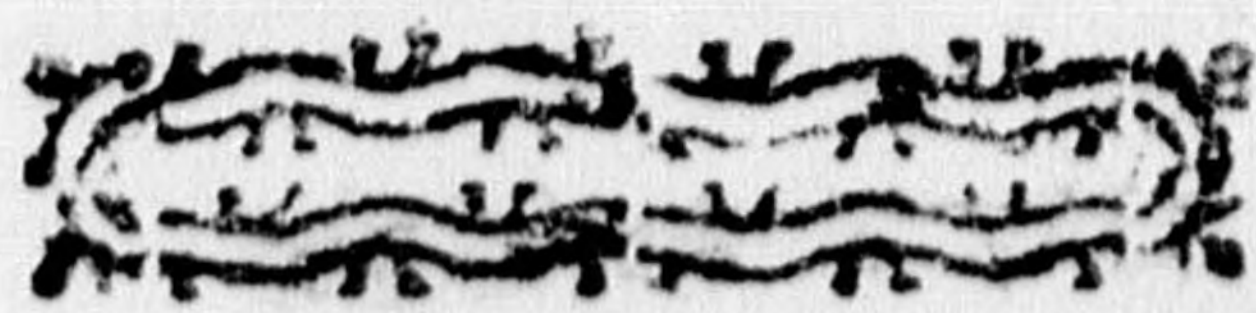
A' múlt Szeredán, ismét Bált adott, szokása szerént H. *Collorédo*, mellyből az úttal sem maradt el az Udvar. Az abban meg jelent fő Asszonyságoknak száma közzül való vólt az iffjú Gr. *Károlyiné* ő Nagys. édes Anyja is Gr. *Valdsteinné*, kiknek e' vala az utolsó Bálja. Ugyan is midőn más nap, az az Jan. 27 dikén, 12 óra tájban le akarna jőni a' *Michaeliták*' Templomában lévő Oratoriumból, olly szerentsétlen esése lett annak felette rossz tsinálmányú gráditsán, hogy leg ottan szörnyű halált hólt. Egésszen bé tört a' feje kaponyája, 's 3 pint vér folyt ki a' fülén. Mindjárt ott a' Sekreztyében ki nyujtóztatták, 's fel bontották; és estvéli 9 órakor szállították el onnan.

Quid quisque vitet, nunquam homini satis
Cautum est in horas — *Horatius.*

A' Bétsiek eddig örökké a' kemény télre panaszkodtanak, mond nem régiben a' Nápolyi Király, 's én ugy tapasztalam, hogy itt is olly gyenge mint Nápolyban. Midőn 1784-ben a' Muszka nagy Herceg Bétsben lett vólna, azt mondotta, hogy a' Pétersburgi levegő nem keményebb, mint a' Bétsi. Eből ki - ki által láthatja, hogy a' mi Bétsi levegőnk tudja magát a' mi kedves Vendégeinkhez szabni — a' meleg Országból jötteknek meleggel, a' hideg Országból jötteknek pedig hideggel szolgál — és meg tettzik, hogy még a' Természet is Politikusobb Bétsben mint másutt. — Lissándiában már 70-ezer Muszkák állanak talpon, kikhez a' H. *Potemkin* Táborától 15-ezer adatik, és 5000 Rékluta. E' hát itt egy 90-ezerből álló Tábor lészzen. A' Porta Prokátorának ez-is tsak szólhat valamit, ha arra kerül a' dolog. — Riga Várának építésén az egész nyáron tavaly minden nap 1000 emberek dolgoztanak — tehát a' békeiség még sem ollyan könnyű, a' mint némelleyek gondolják.

A' Török fogságból vissza-jött Fő Hadnagy *Bergen* Ur mégyen megint a' *Vurmzer* Sergéhez 2 dik Kapitánynak, minthogy erre a' Rangra lépett vólna, ha fogságba nem esett vólna; és maga kiöltöz.

öltöztetésére 550 n. forintokat nyert ő Felségétől. — A' mi fő Hertzeg Palatinusunk Pofonyból Bétsbe szerentsésen visszátérkezett, és egy néhány napokig itt fog múlatni. — Miólta a' F. Királyi választó Rendelések az Ország közönséges Gyűlésében elolvastattak, és közzé tétettek, azólta szüntelen Kerületbéli Gyűlések tartatnak. — A' Porta egész Birodalmában Réklutákat iratott-ki. — A' Muszka Lengyelországban minden eleséget, szénát, zabot, s a' többi 2 árron is megvesz, és már olly elés-tárokat állított fel, hogy 3 esztendeig is elég leszen. Ebben 2 halznát látja az okos *Katharina*; edgyiket t. i. A' Lengyel, noha sok pénzt kap, de ezzel nem meszse megy a' Katona kenyér nélkül, 2.) a' Pruszszusnak drágábban kell venni ezen határ-széleken, ha ő előre fel-szedte. — A' Lüttikhi Deputátusok, kik még 17-dikben Bétsbe érkeztenek vala, magokat és Nemzetjeket egészzen a' II dik *Leopold* kezébe ajánlották. — Azt olvasam egy Bétsi Levélből, hogy az Illyriai Nemzet Kantzelláriája szorgalmatos munkába volna, és hogy ennek Préfesse Mélt. Státus Tanátsos *Izdentzy* Ur fogna lenni. — Ismailban H. *Repin* maradt egy Sereggel, *Szuvarov* Várna körül, vagy tám benne is jár. — H. *Potemkin*-is minden órán váratik Ismailba, ha a' Bukoresti híreknek hihetünk.

Már régtől fogva azon munkálkodik Bétsben Felséges Urunk' atyai szorgalmatósága, hogy a' drágaságnak okait ki-keresvén, annak mennél' hamarább gátot vethessen; a' mint hogy ezen dologban egy néhány hetektől fogva az arra rendetett tanáts nem tsak munkálkodik, hanem egy néhány lépéseket tett már. Itt Bétsben alig mozdul az ember 3 házig, már mindenütt *Kofák* állanak, kik gyümölsöt és egyéb Konyhara való dolgokat árúlnak, és lokkal drágábban adják azt, mint ők az azokat ide hozott falusiaktól vették, a' honnan a' drágaság az e' féle dolgokban tsak nem rend-kivül való lett vala. Ezek a' *Kofák* jó reggelenként már a' *Linéán* kívül várták a' tojási, Majorságot és más
egyéb

egyéb élésre tartozó dolgokat béhozni kívánó szekereket, és szekerestől alkudták meg a' jószágot, 2 — 3 — 4 's több Kofák is azután felosztván egymás között, oly drágán adták az azokkal élni kívánó Publikumnak, hogy már alig lehet vala az e' félekben való tsalárdságot szenvedni. Erre nézve, hogy a' Publikum ezen Emberi Nemzet sepreje a' Kofák miatt ne kénytelenitessék szenvedni, megtiltattanak, hogy 11 óráig se ne vásárolhassanak, se ne árulhassanak a' Kofák, hogy addig a' magok szükségekre vásárolni kívánók magoktól a' falusiaktól az első kézből vásárolhassanak. Ezen bölts Rendelés tegnap kezdődött-el a' Kofákkal, és már ma több mint 3000 Kofa *Diétát* tartott a' *Paraszt piacton*, mellyet tsak nézni is, ezen 2 naptól fogva tartó elsőben és sárban, igen szép. A' Tanáts köztök igen nagy, mit végeztének légyen, meg tudjuk ez után — de mi tartunk tőlle, hogy a' Politzáj Korbáttal fogja Confirmálni az ő Végezéseket. A' Debretzeni, M. Vásárhelyi, és Kolosvári Kofák tsupa erkölts tanító Professzorok a' Bétsi Kofákhoz képell; ezeknek számok pedig leg-alább 18 — 20-ezerre mégyen.

Egy kis Könyvetske jött-ki a' Magyar Hazában, melly Pesten és Posonyban találtatik tsak 30 kron — és melynek ez a' Feljül írása: Harmintz két Okok, mellyeket a' Világi Katholikusok, kik az 1790 dikben 30-dik Novemberben, a' Kalotsai Érseknél tartott gyülekezet végezésére réá nem állottak, kinek kinek itéleti alá terjesztettek. — Még ilyen nyersen beszello Magyar Könyvetskét az idén nem olvastam — a' többit a' Publikum ítélje-meg.

Meg-jegyzések.

Az Ország Diáriumának küldésével tsak azért szüntünk vala meg az ujj elztendőben, hogy a' minden nap jövő olvasó Uraknak annál kevessebb hibával küldhessük Leveleinket, nem lévén azok mellett Toldalék — de azokat szüntelen nyomtattatjuk, minden ugy nevezett Ország' Aktáival edgyütt, és
mihelyt

mihelyt az Olvasóknak mind ki-nyomtatott Borittékjaikkal készen leszünk, mind pedig az Elő-fizetés meg-szűnik, azonnal fogjuk egy más után Leveleink mellett küldezgetni. Az Erdélyi Ország-gyűlése Diáriuma - is, a' mint érttyük Magyarúl már nyomtatatik, 's ezt-is el-küldjük. — A' kiknek mind ezekből vagy egy árkusok elmaradt, el-vesztett, vagy bé-mutskolódott, annak meg-küldésére egy bizonyos hónapot fogunk rendelni, és akkor mindeneknek meg-küldjük, mert nyomtatásunk elég van; tsak hogy most nem érkezünk, és a' jó renden igyekezünk. — A' kiknek hitelben mégyen az Ujság, azok a' jövő hónap végéig a' pénzt küldjék-fel; mert ekkor vagy Posta pénzt kelletik fizetnem érettek, vagy az Ujságjok nem fog járni.

Jól meg-jegyzés. — Egy valaki Pesten, ennek más valaki társa Bétsben, 100 — 100 n. forintokat vettének fel egy 4-ed rész árkus pappirosra a' Magyar Kurirtól tavaly, olly fogadás alatt, hogy a' múlt Oktobernek 1. napjára Kolosvárt le-teszik 's már ma 1. Februárius, és még tsak eszekbe se jutott talám eddig — ha 3 hét alatt le-nem talál-nák tenni — mint hogy idegen helyt egy 4-ed rész pappirosra tsak én, és nem más adta ezt nékik, minden uzsora nélkül — én el-is fogom nékik engedni ekkor a' Publikum előtt — nyilván. — Boldog ember az, a' ki senkinek sem adóss — de az-is boldog, a' kinek rólsz adóssai nintsenek.